

WEEM KOTODEN

Weem kotoden, Sangbande da ree wante mente n nidba

1 ¹ Weem kotoden, Sangbande da ree sangbambiiim n tante ^a .

² Le vuuguun, tante da ba bolmre yem. Nyaalm henm bee. Nyeete hegr me jugun kpimm. Sangbande Voqoom ^b da leema nyaalmii qen. ³ Sangbande te boqoo na: « Wiinga qe », wiinga te qem. ⁴ De yum na wiinga ba hom, n rad wiinga n nyeete le huuga. ⁵ De hoq wiinga na «goore», n hoq nyeete na «nyingu». Welee nnii len da qer, toju te ragd ^c , nyingu te nyin, le qem gonoogrde.

⁶⁻⁷ Sangbande te boqoo na: « Bii radg nyaalm huuga, ka boo dabide na volm bem n tiya, volm ba n faaga ». Le ta qem welee. De qem belaqbe te rad nyaalm me ba n tiya n me ba n faaga mii huuga. ⁸ De hoq belaqbe na «toju». Welee nnii len da qer, toju te ragd, nyingu te nyin, le qem goreqdrde.

⁹ Sangbande te boqoo na: « Nyaalm me ba tiyan mii kpogl taa kaalanjen-gan, le saa tante bem n teyen ». Le ta qem welee. ¹⁰ De hoq nyaalm kan kpaq ree na «tante», n hoq nyaalm me kpogl taa mii na «nyaam». De yum na welee ba hom. ¹¹ Sangbande te boqoo na: « Tante riir moote n tiite, na moote roonm te bia, tiite jugu jugu bem n te roona ». Le ta qem welee. ¹² Tante te rorm moote jugu jugu te ba n te bia, n tiite jugu jugu te ba n te roona. De yum na welee ba hom. ¹³ Welee nnii len da qer, toju te ragd, nyingu te nyin, le qem gotaqrde.

¹⁴ Sangbande te boqoo na: « Wiinii bem sangbambiiimn ka rada goore n nyingu, hi weriim kasante vuugu ^d ka ta weraa goora n bina, ¹⁵ na wiinhii ta wiir tante qen ». Le ta qem welee. ¹⁶ De qem wiinii hireq' hi wiir kode, bermga n kaaga, na bermgee wiir gooren, kaagee wiir nyingu. De ta qem nmedii. ¹⁷ De lo wiinhii sangbambiiimn na hi wiir tante qen. ¹⁸ De lo-hi na hi wiir

^a «Weem kotoden, Sangbande da ree sangbambiiim n tante» laa, «Weem kotoden, Sangbande nn da ree sangbambiiim n tante lee» laa, «Sangbande nn da baqdg n ree sangbambiiim n tante lee,»

^b «Sangbande Voqoom» laa, «Sangbande gemmnte» laa, «Sangbande qambermm» laa, «qam me ren Sangbande man».

^c «Toju te ragd, nyingu te nyin»: Hebrmba goore da baqda muunu nn lo lee wen n dan jeql govelii muunu nn ta lo lee wen.

^d «Kasante vuugu» laa, «kweere n yobre».

goore n nyingu, hi radgm wiinga n nyeete. De yum na welee ba hōm. ¹⁹ Welee nnii len da qer, toŋu te ragd, nyingu te nyin, le qem gonaarde.

²⁰ Saŋgbande te bōqōō na: « Dōm ŋmiduum nyaalnm, ŋmenii leema n faaga ». ²¹ De ree qōlbibiqte n dōm me gilma ka ŋmidwa nyaalnm mii menmii buudre buudre, n ta ree ŋmenii menii jugu jugu. De yum na welee ba hōm, ²² n kaawl wantii qen ka bōqōō na: « For–ne ne hugl nyaalm; ŋmenii ta for tante qen ». ²³ Welee nnii len da qer, toŋu te ragd nyingu te nyin, le qem gōnuurde.

²⁴ Saŋgbande te bōqōō na: « Dōm jugu jugu bēm tante qen, haaga rem, n kpam rem, n bii be balma n bii be hurwa bii ». Le ta qem welee. ²⁵ De qem wantii mentii welee jugu jugu tante qen, haaga dōm, n kpam rem, n wanvontii, n yum na welee ba hōm. ²⁶ Saŋgbande te bōqōō na: « Ten ^e qe nid wo ten ba lee, qa ton–te. Nidwii mad nyaalnm wante, n ŋmenii, n haaga dōm, n tante mente ^f, n wante te balma n te hurwa tante qen tii mentii ».

²⁷ Saŋgbande te ree nid wo den ba lee,
de da ree–wu qa tōn–de.

De da ree daawwu n fōga

²⁸ n kaawl ba qen ka bōqōō–ba na: « For–ne ne hugl tante ne mad–te, ka ta mad nyaalnm wante, n ŋmenii, n wante te balma n te hurwa tante qen tii mentii ». ²⁹ Saŋgbande te ta bōqōō na: « Ma tōō–ne tante qen moote n tiite mente, n te bia n te roona, na le menguu bēm na ne diite nnii. ³⁰ Le saa, wanvonte te neer tante qen tii mentii: dōm, n ŋmenii, n wante te balma n te hurwa tii mentii, ma ta tōō–tii moote na tii diite nnii ». Le ta qem welee. ³¹ De yum den qer bii membii, n yum na welee ba hōm kpaalaa. Welee nnii len da qer, toŋu te ragd, nyingu te nyin, le qem goroondre.

2 ¹ Welee nnii Saŋgbande nn da felg saŋgbambiim n tante n wante mente qebe. ² Den da felg de ŋmēēgbe membe qebe lee, n voqoo goleblnde goore. ³ Tii kaa nnii, den da kaawl de qen, ka bōqōō na gōbuudren, na de rede nnii.

^e «Ten qe»: le kōtōde na Saŋgbande n de gwēete le da beeln wo len bōqōō–te Yohaneesa wadgan lee (Yoh.1.1).

^f «Tante mente» laa, «kpamdōm menm».

Daawwu n fɔga ba ba Qedɛɛn kpamben

⁴ Sangbande nn da ree sangbambiiim n tante le gwɛete nanaq'.

SABERM^g Sangbande nn da qer tante n sangbambiiim lee, ⁵ de da ba qe toɲu te niim tante qen. Tii kaa nii tibuɲu kuugu nn da ban gbuqdg, moogu kuyengu mɔmɲu ban riir. Nidqii da ta kpaq na qa koom tantii. ⁶ Nyabile da gbuql ka yagaa tantii mentii qen. ⁷ SABERM Sangbande te lɔgm tanjoom n mɔqm nida^h, n fuu qa meeran neerm voqoom, lee, qa kit nidneera. ⁸ SABERM Sangbande te git kpambe biibe Qedɛɛn tanten, toɲu kweenn, n lo kan nid den meqr wii. ⁹ DE qem tiite mente te rorm ka ba hɔm na ba geem, ka ta ba hɔm na ba jum. De ta qem tiite tereqte te rorm kpambii huuga: volbe ba na neerm tiibe, volbe ba na hɔmɲu n beqgu le miigm tiibeⁱ

¹⁰ Kolbermre diire da ror Qedɛɛn tanten ka yagaa kpambii ka gɛta, n san rad kola qanaa. ¹¹ Noogrdɛ hidre nii na Fiisoon; dii keda ka kaada Hawilaa tante. Sika ba welee tantiin, ¹² ka ba hɔm le kpaq jaq'. Ba ta yul kan tiibe biibe nyanyaam, me kunwa kun-kun ka ba daqte, ka ta yu kan tana qiiqa qa nyinwa nyin-nyin. ¹³ Kolreqdrii hidre nii na Gihoon; dii keda ka kaada Kuusi^j tante. ¹⁴ Koltaqrdii hidre nii na Tiigre^k; dii kulaa Qasuure kɔrgu kpamga, ka ɲmela n toɲu kween. Kolnaardii hidre nii na Qefraate.

¹⁵ SABERM Sangbande te lɔgm nidwii, n lo-wu Qedɛɛn kpambiin na qa maantrm ka kiig be qen. ¹⁶ Den lo-wu kan lee, n baql-wu ka bɔqɔɔ na: « Ba ve bee ve jum tiitii mentii gorona kpambiin, ¹⁷ gwentaq lee, daa di hɔmɲu n beqgu le miigm tiibe^l gorona, belaqbe kaa na goore ven kee ve di tiibii gorona dii, ve kpi ». ¹⁸ SABERM Sangbande te yum na le kpaq hɔm na nida bɛm qayen, n bɔqɔɔ na: « Ma ba ma qee-wu tɔrgtqii qa tɔn-wu ». ¹⁹ SABERM Sangbande da lɔgra tante n mɔqm wante te neer tante qen tii mentii n ɲmɛnii menii. De kpaqaa le menguu n san'n nidwii man na de nyaan hida qan ba

^g «SABERM Sangbande»: Hebrmba wadɲan ba kan qoor n Yahwe Sangbande ree, le ka ba na tii qɔr n nawdmn na SABERMA Sangbande.

^h «Tanjoom»: Hebrmba lamn gwɛetii tɔna taa, gwɛelben. Ba hoql nid na «qadaam» ka hoq tanjoom na «qadamaa».

ⁱ «Hɔmɲu n beqgu le miigm tiibe» laa, «wante mente miigm tiibe».

^j «Kuusi tante» ba Mesofotamii tanten laa, Suudan tanten.

^k «Tiigre» laa «Hidɛɛkele».

^l Qiluu Weem k. 2.9

qa baq wantii qee. Biilm, nida da beel qa baq welee wantii mentii hida, na volgu bəm n ku hidre, volgu ba n ku hidre. ²⁰ Nida te baqm wante mente hida ^m : haaga dōm, n kpamdōm, n ŋmenii, n wante te balma n te hurwa tii. Gwentqaa, wii ba nyaan qa tōrgtqii qa tōn-wu. ²¹ SABERM Sangbande te qem gobermm te mug nidwii qa gor. Qan gor lee, de ree qa fidu quyen n ŋmet n mud kan, ²² n lōgm fidquu n mōqm fōga. Len tog lee, de lōgm fōgwii n san n wun nidwii man. ²³ Lee wen, qa bōqōō na: « Qeħeēŋ, ma reqa bag wii nnanaq', te ba yenm. Ba meqra-wu n ma gbanu, baa ba hoqm-wu na fōga ⁿ ». ²⁴ Tii kaa nnii len ba na daawa riir n qayen qa saa qa sawu n qa nya, wun n qa fōga ba neer taa man, ba reqdrbee bewlg nid qayen.

Ba voora daawwu n qa fōga Qedeēn kpamben

²⁵ Daawwu n qa fōga ba da ba kpaŋm ka kpaq n jiwqi.

3 ¹ Waagbe da beel rarm ka yata kpamdōm menm SABERM Sangbande nn da ree mii. Be gbaam fōgwii na: « ?Le ba biilm welee na Sangbande beda na ne daa jum tiite te ba kpambiin tii mentii gorona? ». ² Qa leed-be na: « Biilm, te jul kpambii tiite gorona, ³ lee, tiibe be ba kpambii huuga bii, Sangbande beda na te daa jum bii gorona, na te daa ta tarm qa qen, na ka te dii-qaa, te kpi ». ⁴ Waagbii te bōqōō-wu na: « Gokaate, ne kpaq ne kpi. ⁵ Sangbande miil hōm na goore nen kee ne di-qaa, ne niini muudg, ne bəm wo den ba lee ka mi hōmgu n beqgu » ^o . ⁶ Fōgwii te yum na tiibii gorona ba kweelm na ba geem, na qa ba qa bəm lameēgu na ba jum, ka ta ba hōm na qa wentg niini. Lee, qa tōō tiibii roonde n jum, n ta saqm qa sida, wii ba qa man, qa ta jum. ⁷ Ban diir lee, ba

^m «Nida te baqm wante mente hida». Le weraa na nida ba n gemmte n wante mente jugun.

ⁿ «Fōga» n «daawa»: Hebrmba lamn gweetii tōna taa gweelben. Ba hoql fōg na: «qisaa», ka hoq daaw na «qiis».

^o «Hōmgu n beqgu»: Qiluu Weem k. 2.9

niini te went, ba miig na ba ba kpaŋm. Ba yum tiibe biibe be boo qaadgu, n bagm be vaara n barm-qa, n ka yoqr.

⁸ Goorii, jabre qen, qamnigiim wen fug lee wen, SABERM Sangbande te daan n ka gilma kpambiin; ba qom de dambe, n foqnt-de tiite huuga. ⁹ DE hoq daawa n gbaam-wu na: « ?Ba tee? ». ¹⁰ Qa leed na: « Ma qomra ve dama kpamben. Wo man ba kpaŋm lee, fobeqgu te mug-ma, ma solm n foqnt ». ¹¹ SABERM Sangbande te boqco-wu na: « ?Wen bed-ve na ba kpaŋm?. ?Laa diira tiibe man da baql-ve na ve daa di bii gorona lee? ». ¹² Daawa te leed na: « Fɔɔ ven lo ma man wii to-ma tiibii roonde ma jum ». ¹³ SABERM Sangbande te boqco fɔɔ na: « ?Ben kaan ven qer welee? ». Qa leed na: « Waaɓbe hogl-ma, lee ma jum-de ». ¹⁴ SABERM Sangbande te boqco waaɓbe na: « Ven qer welee lee, maa ma gwɛel ve kaa nobeqre, ve kunyoŋu yatg haaga domii menmii n kpam remii menmii reku: ba ve balm ve raawte qen ka ju kweku goora mena ve neermn. ¹⁵ Ma kee nfa lo rafeedte ven n fɔga ne huuga, ma ta lo rafeedte qa buudm n ve buudm le huuga. Qa buudm kee me wadm ve jugu, le saa vii nyaqdgim me nagigimre ».

¹⁶ De ta boqco fɔɔ na: « Ka ve qe fuuga, ma qe na ve jum kunyoŋu kode, ve ta maadm ve bii n wiiru. Ve soklbe kee be kuliim ve sida qen, gwentqaa, wii mad-ve ». ¹⁷ Le saa, de boqco daaw na: « Qadam, qomra ve fɔga noon n jum ronde man da kid na ve daa di dii. Tii kaa lee, kpambe ba be koql gweqja; ba ve jum kunyoŋu biii saq', n ree be ni ve diite goora mena ve neermn. ¹⁸ Kpambii kee be rorm-ve mobeqte n qinte. Kee ve jum ve kpam dikaqbe. ¹⁹ Kee ve vwdg nasaaga ve diire noon ka bo na ve nyaan diite ve di, kakeqnan ven nan ηmetgaa tanten, ba kan da ree-ve ree. Ba da meqra-ve n tante, tanyentiin nnii ven nan ηmetgaa ».

²⁰ Qadama^P te baqd qa fɔgwu hidre na «Qeeva»^q, le kotode nnii na neerm. Biilm, wii nnii nidba memba nya. ²¹ SABERM Sangbande te logm dom gbante, n qem dimte, n fidm-ba. ²² Lee, de diil na: « Gweqma nida boo ten ba lee, ka mi homgu n beqgu^r. Ten kir n wun na qa daa ta too neerm tiibii gorona qa di, qa neer kakeqnan ». ²³ SABERM Sangbande te voom-wu Qedeɛn kpamben na qa san qa koom tante ban da meqr-wu n tii. ²⁴ Den

^P «Qadam» laa, «Nida». Qadama hidrii kotode n Hebrmba lamn nnii na «nida buudm» (Qiluu Weem k. 1.26) laa, «daawa» (ve ta qiluu Weem k. 3.9,17).

^q «Qeeva»: Hidrendina tɔna wo Hebrmba nn hoq neerm n ba lamn lee.

^r «Homgu n beqgu»: Qiluu Weem k. 2.9

voor-wu Qedeen kpamben lee, n logm sangbantumtbermba^s, n jeql-ba kintre kpambii fiidnoon, n ta lo kan bogm hoodjuuga ka hulwa, ka viwla, ka kewr neerm tiibe huru noon na qii daa taa be man.

WEEM KOTODEN

La Genèse
en langue nawdm

IBS

Société Biblique Internationale

Copyright* the British and Foreign Bible Society, London,
England, 1954, 1967, 1972, avec autorisation.

Première édition 1992 (1000 ex.)